

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8P/73/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613210678
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2015:5613210678.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci starostlivosti o maloletého P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom v J.. Z., O. XXX/XX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lipt. Mikuláš, M. M. Hodžu 30, Lipt. Mikuláš, dieťa otca Q. D. K., nar. XX.,XX.XXXX, štátneho občana Spojeného kráľovstva Británie a Severného Írska, bytom XX D. Y., O. O. XNB, B. O., právne zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Baloghovou, so sídlom v Ružomberku, Madačova 7 a matky G. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v J.. Z., O. XXX/XX, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom v Lipt. Mikuláši, Garbiarska 695, v konaní o návrhu otca na zmenu styku s maloletým dieťaťom, uloženie povinnosti matke zabezpečiť maloletému dieťaťu vystavenie platného cestovného pasu, uloženie povinnosti matke informovať otca o maloletom dieťati a povinnosti zabezpečiť pre maloletého výuku anglického jazyka a o zníženie výživného, samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/144/2012-37 zo dňa 30. 01. 2003 sa vo výroku IV. o úprave styku otca a maloletého dieťaťa m e n í takto:

A. Otec je o p r á v n e n ý stretávať s maloletým P. K., narodeným XX. XX. XXXX na území Slovenskej republiky bez prítomnosti matky dieťaťa, a to

- každý druhý týždeň mesiaca od piatku 17.00 hod. do nedele 15.00 hod.,
- každý párný rok počas jarných prázdnin od soboty 08.00 hod. predchádzajúcej začiatku jarných prázdnin do nasledujúcej soboty 18.00 hod..

Matka je p o v i n n á dieťa na styk s otcom riadne materiálne aj po psychickej stránke pripraviť, maloletého odovzdať a po stretnutí s otcom prevziať v zariadení E.-Q. J. Z..

B. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým P. K. nar. XX. XX. XXXX na území Veľkej Británie, bez prítomnosti matky:

- počas letných školských prázdnin od druhej nedele od 15.00 hod. v júli do tretej nedele 18.00 hod.,
- každý párný rok od 8.00 hod. prvého dňa školských prázdnin predchádzajúcich Vianočným sviatkom do 18.00 hod. dňa 26. 12.,
- každý nepárný rok od 8.00 hod. dňa 29. 12. do 8.00 hod. dňa 04. 01. nasledujúceho kalendárneho roka.

Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť po materiálnej aj psychickej stránke, odovzdať otcovi dieťaťa za účelom styku vo Veľkej Británii platný cestovný doklad a preukaz poistenca maloletého dieťaťa a maloleté dieťa otcovi odovzdať v zariadení E.-Q. B. J. Z., kde ho otec po skončení stretnutia matke odovzdá.

C. Ak sa nebude môcť realizovať styk otca a dieťaťa z vážnych dôvodov, rodičia sú p o v i n n í oznámiť si túto skutočnosť bezodkladne, najneskôr do 24 hod. od vzniku prekážky.

D. Rodičia sú p o v i n n í oznámiť si meškanie s odovzdaním maloletého dieťaťa z

dôvodu časového zdržania bezodkladne, najneskôr do 10 minút od získania vedomosti o tom, že budú meškať.

II. Matka je p o v i n n á poskytovať otcovi dieťaťa informácie o dieťaťi elektronickou formou, zaslaním podrobnej správy na adresu D..K.. F..T. o:

- zdravotnom stave maloletého dieťaťa,
- školskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje a dosahovaných výsledkoch,
- športových, umeleckých, jazykových, voľnočasových aktivitách navštevovaných dieťaťom,
- aktuálnom bydlisku dieťaťa,

a to jedenkrát mesačne, vždy k poslednému dňu toho-ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Matka je p o v i n n á zabezpečiť výuku anglického jazyka pre maloletého v rozsahu dvoch vyučovacích hodín týždenne v čase od 01. 09. príslušného kalendárneho do 30. 06. nasledujúceho kalendárneho roka, prvýkrát najneskôr v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Otec je p o v i n n ý platiť na výživu maloletého P. K. nar. XX.

XX. XXXX výživné vo výške 420 eur mesačne, splatné do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, čím sa m e n í vo výroku o výživnom rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/144/2012-37 zo dňa 30. 01. 2013.

V. Súd u k l a d á maloletému P. K., nar. XX. XX. XXXX a jeho matke

G. Š., nar. XX. XX. XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, a to počas troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, s cieľom zlepšiť komunikáciu matky s otcom a naučiť sa akceptovať úlohu otca vo výchove maloletého dieťaťa, u maloletého dieťaťa s cieľom zabezpečiť jeho prípravu na stretávanie sa s otcom, vrátane stretávania mimo územia Slovenskej republiky.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš je povinný zabezpečiť pri realizácii tohto výkonného výchovného opatrenia súčinnosť a predkladať tunajšiemu okresnému súdu správy o plnení tohto výchovného opatrenia v písomnej podobe jedenkrát mesačne, k poslednému dňu toho-ktorého mesiaca.

VI. Vo zvyšku súd návrh otca z a m i e t a.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

VIII. O náhrade trov konania štátu súd r o z h o d n e samostatne po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Pôvodným návrhom doručeným tunajšiemu okresnému súdu 16.10.2013 navrhol otec dieťaťa rozšírenie jeho styku s maloletým dieťaťom na území Slovenskej republiky na každý druhý týždeň v kalendárnom mesiaci od stredy o 18.00 hod. do nedele 18,00 hod., bez prítomnosti matky a mimo jej bydliska a v cudzine na prvé dva týždne každého kalendárneho štvrťroka, teda od 8,00 hod. 01.01. do 18,00 hod. 15.01., od 8,00 hod. 01.04. do 18,00 hod. 15.04., od 08,00 hod. 01.07. do 18,00 hod. 15.07. a od 01.10. od 8,00 hod. do 15.10. do 18,00 hod.. V súvislosti s tým sa domáhal uloženia povinnosti matke zabezpečiť maloletému dieťaťu vystavenie platného cestovného pasu na jeho meno, ktorý matka odovzdá otcovi dieťaťa pri stretnutí spolu s preukazom poistenca, ktoré jej otec pri odovzdaní dieťaťa vráti. Domáhal sa tiež uloženia povinnosti matke poskytnúť náhradný termín stretnutia v rovnakom rozsahu, v akom bolo neuskutočnené stretnutie a povinnosti mesačne písomne otca podrobnou správou informovať o zdravotnom stave maloletého, o návšteve materskej školy, resp. iného obdobného zariadenia a iných aktivitách dieťaťa, o aktuálnom bydlisku dieťaťa a iných závažných veciach týkajúcich

sa maloletého. Navrhol tiež, aby súd zaviazal matku zabezpečením výuky anglického jazyka v mieste bydliska dieťaťa a napokon navrhol zníženie svojej vyživovacej povinnosti počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na 100 eur mesačne. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho okresného súdu č. k. 9P/144/2012-37 z 30.01.2013 bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, zaviazaním otca platením výživného 300 eur mesačne a úpravou stretávania otca a dieťaťa v prítomnosti matky. Návrh odôvodnil tým, že v snahe byť s maloletým synom aspoň 1-krát mesačne musí vycestovať viac ako 1000 km, s čím sú spojené zvýšené výdavky, takže nie je v jeho možnostiach platiť výživné v doterajšej výške. Je v záujme budovania vzťahu otca a dieťaťa, aby ich stretnutia prebehli bez prítomnosti matky a bez viazanosti na mesto pobytu dieťaťa J.. Z.P.. Matka nepripúšťa ani možnosť vycestovania dieťaťa na kratší čas do krajiny pobytu otca dieťaťa. Uloženie povinnosti písomne informovať o dôležitých veciach týkajúcich sa dieťaťa odôvodnil tým, že o maloletom nemá matkou poskytované žiadne ucelenejšie informácie. Povinnosť zabezpečiť výuku anglického jazyka pre dieťa je nevyhnutná pre komunikáciu medzi otcom a dieťaťom. Na pojednávaní dňa 24.03.2015 otec navrhol upraviť svoj styk s maloletým počas jesenných prázdnin každý nepárny rok od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do dňa predchádzajúceho bezprostredne začiatku vyučovania po prázdninách do 15.00 hod, cez Vianočné prázdniny každý nepárny rok od 02. 01. od 9.00 hod do dňa bezprostredne predchádzajúceho začiatku vyučovania po prázdninách do 15.00 hod., každý páry rok v čase od 25.12., od 9.00 hod do 02.01., do 17.00 hod, počas jarných prázdnin každý páry rok od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do soboty predchádzajúcej začiatku vyučovania do 17.00 hod., počas Veľkonočných prázdnin každý nepárny rok v čase od štvrtka od 9.00 hod. do utorka v nasledujúcom týždni do 15.00 hod. a každoročne počas letných prázdnin súvisle dva týždne. Ak matka nečerpá v lete celozávodnú dovolenku, tak od 15.07. od 9.00 hod. do 31.07. do 17.00 hod..

Vzhľadom na závery znaleckého dokazovania, odmietavé stanovisko matky k úprave styku otca a dieťaťa mimo územia Slovenskej republiky, jej názor na dostatočnosť prípravy dieťaťa na stretnutia s otcom a na skutočný spôsob, akým matka túto prípravu realizuje súd uznesením vyhláseným na pojednávaní 24.03.2015 s poukazom na § 81 Občianskeho súdneho poriadku aj bez návrhu začal konanie o uloženie výchovného opatrenia. Ide o uznesenie, voči ktorému odvolanie nie je prípustné, a ktoré súd nedoručuje, lebo bolo vyhlásené všetkým prítomným účastníkom (§168 ods. 2 Obč. súd. por.).

Na pojednávaniach otec dieťaťa uviedol, že dieťa nenavštevuje pravidelne, počas 12 kalendárnych mesiacov ho navštívil 6-krát. Zdrží sa 4 dni, z ktorých prvý a posledný cestuje, takže so synom trávi 2 celé dni. Matka počas stretnutí nie je prítomná, syna navštívi len večer. Rovnako sa nezúčastňuje aktivít otca a dieťaťa (návšteva ZOO, aquaparku, vychádzky do hôr), ktoré s ním zostávajúci čas trávi v hoteli, kde aj nocujú. Večer, keď dieťa zaspáva, sa na matku nepýta. Otec mu prečíta v angličtine nejakú rozprávku, dieťa ide bez problémov spať. Všetky výdavky spojené so stretnutiami hradí otec. Matka a otec nemá dobrý vzťah, záležitosti týkajúce sa syna vybavujú prostredníctvom telefonátov a sms. Matka má výhrady k spôsobu trávenia jeho času so synom, napr. chcela, aby zostal v hoteli s tým, že dieťa bolo minulú noc choré, nesúhlasila s návštevou X. z dôvodu, že porušuje rozsudok. So synom otec komunikuje anglicky, dieťa rozumie základné slová. Niekedy sa syn zamyslí a odpovie, snaží sa. Otec slovensky nehovorí, v krajine jeho pôvodu Nigérii je úradný jazyk igbo. Otec sa vo Veľkej Británii narodil, trvalo žije v Londýne od roku 2007. Na Slovensku sa môže otec zdržať maximálne 5 dní. Môže si vybaviť aj dlhšie voľno, ale v Británii môže pracovať aj doma, čo zo Slovenska kvôli sieťovému pripojeniu možné nie je. Matka bližšie dôvody nesúhlasu s tým, aby otec dieťa zobral do Londýna, neuviedla. Vo vzdialenosti asi 5 minút od otca býva jeho bezdetná sestra, ktorá by mu pomohla zabezpečiť starostlivosť o syna v prípade, keby musel ísť nevyhnutne do práce. Ak by mu nemohla pomôcť sestra alebo priatelia, využil by babysitting. Ak sa otec neopýta o základných veciach, týkajúcich sa syna, matka ho neinformuje. Otec vie, že dieťa hrá hokej a navštevuje materskú školu, kde má zabezpečenú výuku angličtiny. V lete bola možnosť zapísať dieťa do jazykovej školy, ktorú chcel otec aj zaplatiť, čo matka odmietla. Znížiť výživné navrhol v dôsledku rastu jeho výdavkov spojených s cestami za synom a z obavy, že určené výživné nie je použité na uspokojovanie potrieb dieťaťa. Vo Veľkej Británii otec pracuje ako inžinier s pracovnou dobou od 9,00 hod. do 17,00 hod., ale môže prísť, alebo odísť skôr, čo stačí nahlásiť jeho nadriadeným deň vopred. Rovnako môže pracovať aj z domu. Má nárok na 30-dňovú dovolenku. Niekedy pracuje jeden, niekedy obidva víkendové dni, niekedy len večer. O nevyhnutnosti pracovať cez víkend sa dozvie niekedy deň, niekedy mesiac vopred. Jeho príjem je 2.240 libier netto ak pracuje cez víkendy, bez víkendov asi 2.100 libier. Okrem toho pracuje v zálohe pre britskú armádu, čo znamená, že má pohotovosť minimálne jeden večer do týždňa a jeden víkend v mesiaci. Služby si môže vymeniť,

ak to oznámi 2-3 týždne vopred. Z tohto zamestnania má vyplácaných 350 libier mesačne. Býva sám vo svojom vlastnom 3-izbovom dome, za ktorý platí mesačne poistenie 52 libier a miestnu daň 75 libier, mesačné náklady na vodu sú 28 libier, na elektrinu 25 libier a na telefón 40 libier. Ročne na údržbu domu vynakladá okolo 200 libier. Okrem toho vlastní tri ďalšie byty, zakúpené v rokoch 2005-2008 na hypotéku, ktorú bude splácať ešte 16-20 rokov, v súhrnnej výške mesačných splátok 2.400 L. V čase kúpy sa mu to zdalo ako dobrá investícia, ktorá bude výhodná o 20 rokov. Byty prenajal za spolu 2.400 L mesačne, z čoho odvádza daň, takže je v strate asi 900 L. Podľa nigérijskej tradície ako prvorodený syn svojmu otcovi, ktorý poberá dôchodok, do Nigérie posielal 400 libier mesačne, čo je aj jeho morálna povinnosť. Zhruba každé dva mesiace posielal bratrancovi, resp. sesternici do Nigérie 200 libier. Každá cesta na Slovensko otca celkovo stojí asi 300 libier. Mesačne na literatúru, či už odbornú alebo beletriu, vynakladá asi 50 L a na internet 21 L. V britskej banke P. sporí po 100 libier mesačne. Cestovné výdavky otca na pracovisko sú 50 libier mesačne, životné a dôchodkové poistenie s pripoistením P. platí 126 libier mesačne. Otec iné vyživovacie povinnosti okrem maloletého P. nemá. Na pojednávaní dňa 06.03.2015 uviedol, že na Slovensku by sa so synom stretával tak, že by prišiel vo štvrtok večer, dieťa by si zobral, v piatok ráno by ho odniesol do školy a potom by s ním strávil víkend. Počas školského roka sa chce s maloletým stretávať päť dní každý mesiac. Vo Veľkej Británii by chcel mať dieťa u seba štyrikrát ročne. Je ochotný pokryť všetky výdavky, cestovné, stravné, ubytovacie matke aj dieťaťu na prvý pobyt v Londýne. Ak by bola matka ochotná dieťa do Londýna len priviesť a odvieť, zaplatil by jej prvé dva razy spätné letenky. Potom by si chodil po dieťa on letecky do Popradu a dieťa by sem aj priviezol. Aj keď prestal platiť výživné, prenajal jeden zo svojich bytov a požiadal o vyplatenie poisťky 3.000 libier, takže financie na zaplatenie týchto výdavkov má. Pracuje v troch zamestnaniach a má aj úspory. Majú rozpor s matkou vo výške dlžnej sumy na výživnom. Za február 2015 zarobil 729 libier týždenne po zdanení. Všetky nehnuteľnosti, ktoré vlastní, sú prenajaté. Príjem za vlnajší rok po odpočítaní nákladov a daní z tejto činnosti bol 1.060 libier. V Nigérii sa musí starať o viacerých ľudí, mesačne tam posielal priemerne 120 libier. Iné vyživovacie povinnosti okrem maloletého P. nemá. Mesačné výdavky otca na bývanie sú 500 libier, ročné výdavky na cestovanie do práce 1.800 libier. Na cestovanie a výdavky súvisiace s cestami na Slovensko minie približne 4.000 eur ročne. V mieste bydliska otca má maloletý samostatnú zariadenú izbu, vybavenú vlastnou posteľou, vlastnou skriňou. V blízkosti domu je park a plaváreň, pri dome oplotená záhrada, aj zasklená terasa. S oblečením problém nie je. Od začatia tohto konania matka otcovi zaslala dva alebo tri e-maily, informovala ho aj o zdravotných problémoch maloletého. Postačuje, aby matka informácie o synovi zaslala elektronicky na jeho e-mailovú adresu. Je ochotný podrobiť sa podpornému výchovnému psychologickému vedeniu, zabezpečil by tmočníka.

Matka maloletého súhlasila na prvom pojednávaní s rozšírením stretnutí otca a dieťaťa, ale v rámci J. Z., poukázuc na vek dieťaťa. Keď je otec s dieťaťom a matka sa ho nedovolá, tak sa jej syn pýta, prečo nevolala alebo neprišla. S otcom dieťaťa sú dohodnutí tak, že každý deň o 19,00 hod. matka za nimi príde, prinesie potrebné veci, strávi s nimi asi hodinu, kým sa syn navečeria. Otec má jazykovú bariéru, no zavolať zdravotnú pomoc by zvládol. Najčastejšie otec za synom chodieval od pondelka do štvrtku. Cez telefón si otec a dieťa veľa nenarozprávajú, pretože P. anglicky nehovorí. Syn má každý týždeň v materskej škole výučbu angličtiny systémom Helen Doron. Je časovo náročné zabezpečiť výučbu angličtiny mimo materskej školy vzhľadom na to, že ona pracuje v J. Z.P. do 16.00 hod. a syn má športové tréningy v J. Q.. Matka anglicky hovorí dobre, doma sa s dieťaťom hrá anglické hry, pexeso, číta knižky a púšťa mu rozprávky v angličtine. Záleží však aj od nálady syna, nie vždy chce týmto spôsobom komunikovať. Po stretnutiach s otcom sa syn vráti veľmi živý, otec mu dovolil pozeráť nevhodné rozprávky, potom dieťa bojovalo s hračkami a trvalo istý čas, kým sa vráti do normálu. Otec vie aj o tom, že dieťa potrebuje svoj pevný režim nielen pokiaľ ide o stravu a spánok. Nepýtala sa otca dieťaťa na jeho predstavu o výchove ani o tom, či rešpektuje jej názor na spôsob výchovy. Je nevhodné nielen pre jazykovú bariéru, aby už dieťa cestovalo s otcom do Veľkej Británie, ide o neznámu krajinu.. Platba za materskú školu mesačne je 13 eur za školné a 25 eur za stravné, za angličtinu 2 eurá a za ďalší krúžok 2 eurá. Od januára 2013 syn navštevuje hokejovú prípravku v J. Q., na zápise boli spolu s otcom dieťaťa. Hokejovú výstroj má zatiaľ zapožičanú zdarma, boli mu však kupované korčule, štucne, prilba, spodné prádlo, fľaša za asi 70 €. Poistenie synovi platí 96,50 € ročne a sebe 95,52 € ročne. Nevlastní majetok väčšej hodnoty ona ani dieťa. Ona ani dieťa nemá dlhy, úvery, pôžičky. Nevie koľko dopláca za stravný lístok v práci. Spolu s maloletým P. obývajú časť domu, a to 1,5 izbový priestor. Za bývanie mesačne, aj s energiami, platia 220 eur. Za drevo na vykurovaciu sezónu zaplatila 300 eur. Vlastní automobil rok výroby 2002. Aj o týchto skutočnostiach otec dieťa vie. Keď otec zisťoval či dieťa má cestovný pas, tak ho nemal. O základných náležitostiach, týkajúcich sa dieťaťa, otca informuje elektronicky. Nesúhlasila so znížením výživného na dieťa poukázuc na to, že jej príjem prevyšuje výdavky rodiny a rozdiel je

hradený práve z výživného. Matka pozná pomery otca, ktoré sú napriek tvrdeným výdavkom vyššie. Jeho cesty na Slovensko boli zohľadnené už pri poslednom rozhodovaní o výživnom Medzi matkou a otcom pri návšteve 22.04.2013 došlo k incidentu keď syn chcel, aby večer matka zostala, čo otec odmietol. Záležitosť bola riešená až za prítomnosti polície. Nemôže poprieť, že sa dieťa na stretnutie s otcom neteší, je medzi nimi pozitívny citový vzťah. Nevie však, či to nie je preto, že otec mu prinesie hračky a sladkosti. Ona má vyživovaciu povinnosť len voči maloletému P.. Otec nerešpektoval, že dieťa po prekonaní zápalu ucha alebo po teplotách nemohlo ísť vonku. Keď mu dieťa niečo vravelo po slovensky, otec mu nerozumel a ignoroval ho. V telefonáte jej P. hovoril, že sú vnútri, pozerajú rozprávky a otec spí. Od 01. septembra by mal ísť maloletý P. do ZŠ, podľa jej vedomostí by mal mať angličtinu povinnú od 1.ročníka. Na pojednávaní 24. 3. 2015 nepoprela, že od otca dieťaťa obdržala elektronicky zaslaný návrh dohody, na ktorý však v dôsledku pracovného vyťaženia po dvojtyždňovej absencii v práci, absolvovania vyšetrení nestihla odpovedať, internet doma nemá. Nesúhlasila so znížením výživného. Je ochotná zabezpečiť výučbu anglického jazyka maloletému súkromnou formou v mieste bydliska v J.. Z.. Nemá výhrady, aby do domáceho prostredia chodil učiteľ dve hodiny týždenne, pričom sa nevedela vyjadriť, či hovorí o hodinách 60 minútových alebo 45 minútových. Podľa jej vedomostí je cena takejto vyučovacej hodiny 12 eur. Pozná pár osôb, ktoré vyučujú angličtinu deti a to z J.. Q. aj z J.. Z.. Nechcela podávať návrh na exekúciu napriek neplateniu výživného, aj keď otec doplatil časť 1.800 eur dlhu. Povinnosť informovať otca o dieťati si plní, ale nerobí to pravidelne, len podľa potreby. Informovala otca o dni otvorených dverí v škole, do ktorej bude dieťa zapísané, o zápise dieťaťa do školy, o jeho zdravotných problémoch. E-maily posielala na adresu nkita1000@com. Pri úprave styku je potrebné zohľadňovať, že maloletý nastúpi do školy. Platnosť pôvodného cestovného dokladu dieťaťa skončila v roku 2014, teraz má vystavený doklad do roku 2016. Nebráni stretnutiam otca a dieťaťa v cudzine, ale až keď bude dieťa zrelé, pretože samotné dieťa to odmieta. Otec mu kupuje veci, ktoré si ona nemôže dovoliť, pri stretnutiach ho rozmaznáva. Syn jej potom hovorí, že otec mu to kúpi, alebo ho vezme do kina, čo si ona nemôže dovoliť. Materiálne jej pomáhajú príbuzní a priatelia, ktorí jej dávajú potraviny, zeleninu, mäso, drevo. Má požičaných zhruba 850 eur. Na výške jej mzdy sa nemenilo nič. Nedošlo k zmene výdavkov na jej strane, stále žije v spoločnej domácnosti s maloletým P.. Poberá rodinný prídavok a daňový bonus na maloletého. Telefonické hovory z cudziny platí otec dieťaťa. Jej pracovná doba je od 7.00 hod do 16.15 až 16.20 hod, kedy ide po syna do škôlky. Ako marketingová manažérka pracuje aj v prevádzke v J.. I., cestuje aj po pobočkách v mestách Martin, Ružomberok a Žilina. Keď nemôže zabezpečiť starostlivosť o maloletého, pomáha jej matka, alebo dieťa berie so sebou. V lete pracuje väčšinou jeden víkendový deň, do práce dochádza autom. Mesačne na benzín, zohľadňujúc aj výdavky vznikajúce v súvislosti s vozením maloletého na hokej sú v zime asi 150 eur a v lete asi 120 eur mesačne. Mesačná platba za materskú školu je asi 45 eur, okrem toho deti chodia na koníky, do múzeí, na školské predstavenia, stále je potrebné niečo platiť. Dieťa nosí oblečenie veľkosti 122. Podstúpilo operáciu prietrže, chodievali dva mesiace do Martina kvôli problémom s nohami. Má ploché nohy, preto mu kupuje ortopedické vložky za asi 8 eur a topánky za 25 až 30 eur. Hokejové tréningy má maloletý štyrikrát do týždňa v J.. Q., platba za klub je 12 eur ročne. Presný čas tréningov nie je vopred známy. V sobotu a nedeľu má maloletý tréningy oba dni o 7.00 hod. Matka vo voľnom čase nemá žiadne aktivity, prispôsobuje sa režimu dieťaťa. V súčasnosti si otec dieťa preberá raz mesačne v piatok popoludní okolo 16.00 - 17.00 hod, pred zariadením E. Q. B. J.. Z., kde si v nedeľu o 15.00 hod matka dieťa prevezme. Matka si nepraje, aby chodil do miesta jej bydliska. Nevedela zodpovedať otázku, či počas súdneho konania došlo k zlepšeniu znalosti anglického jazyka u maloletého. Nesúhlasí so stretnutiami dieťaťa a otca v Londýne a nesúhlasí s tým ani maloletý P., ktorý hovorí, že nechce, že tam už bol. Žili tam asi dva mesiace, keď malo dieťa dva a pol roka. Pripravuje syna na stretnutia s otcom v cudzine tak, že sa ho pýta, prečo nechce ísť do Londýna, čo sa mu nepáči, že tam bude na prázdninách, bude chodiť s otcom na výlety. Postoj dieťaťa je odmietavý od vzniku tohto súdneho konania. Na tému ukradnutia hovorila s maloletým jedenkrát, keď sa od nej vzdialil v Kauflande a museli ho vyhlasať v rozhlase. Vtedy mu povedala, že to nesmie robiť, že sa musí držať pri nej, lebo jej ho môže niekto ukradnúť. Keďže sa dieťa pred znalkyňou vyjadrovalo, že sa mu do Anglicka moc nechce ísť, lebo by ho tam niekto ukradol, zrejme si to nejako pospájalo. Jej obavy z toho, že otec jej dieťa nevráti sú opodstatnené vzhľadom na ich komunikáciu v minulosti, keď jej otec vravel, že P. raz bude chodiť do školy v Nigérii, kde ho ona bude navštevovať. Otec nedodržiava ani rozsudok. Ona prostredie v Nigérii, z ktorého otec dieťaťa pochádza nepozná, nikdy tam nebola. On jej povedal, že by ju tam ani nezobral, lebo by ju uniesli. Vzhľadom na jej pracovnú vyťaženosť je najvhodnejší čas pre čerpanie dovolenky začiatkom júla v rozsahu jedného týždňa. Ostatnú dovolenku si čerpá podľa potreby v súvislosti so zabezpečením maloletého. Ona má obavu z otca dieťaťa, ktorý ma vsugerované, že bránu jeho stretnutiam so synom. Nevie, ako jej chce otec uhradiť náklady pobytu v Anglicku, keď neplatí ani výživné. Nesúhlasí s tým, aby išla na týždeň do Londýna spolu s maloletým

P. s tým, že náklady na ubytovanie, stravovanie, cestu matky by uhradil otec dieťaťa, pričom takáto povinnosť by mu bola uložená priamo do rozsudku a matka by musela mať k dispozícii letenky aj voucher vopred, keď by matka ráno dieťa odovzdala otcovi a večer ho otec vrátil. Nesúhlasila ani s tým, aby dieťa odviezla a doviezla do Londýna, keby náklady s tým spojené platil otec. Uviedla, že prvýkrát ju otec dieťaťa fyzicky napadol počas jej pobytu v Anglicku dva a pol mesiaca, keď ju neudrel, ale zdvihol na ňu ruku. Druhýkrát k potýčke došlo u nej doma, keď mal maloletý približne tri roky. Neudrel ju, ale ako chcela odísť z bytu, postavil sa pred ňu a strkal ju telom. Tretíkrát to bolo to isté v hotelovej izbe pri stretnutí s maloletým, kedy ju výslovne neudrel, ale zamkol ich v hotelovej izbe. Na otázku právnej zástupkyne otca dieťaťa uviedla, že zvažovala cestu do Egypta, nešlo však o dovolenku, ale o liečenie pre syna jej priateľa. Do Egypta mal ísť priateľ s jeho synom a ona s P., ale nejdú nikam. Jej parter sa podieľa na výchove P. počas vzájomných stretnutí, čo je približne raz týždenne. Priateľ má syna v P. veku, chodievajú spolu na výlety, dokonca dieťaťu kupuje oblečenie. Poukázala na to, že otec na stretnutia s maloletým P. mešká, neberie jej telefón. Nestalo sa, že by chcel odísť z územia Slovenska, ale nemá cestovný pas dieťaťa. Po poslednom stretnutí otca a dieťaťa sa stalo, že plakalo do telefónu a prosilo ju, aby prišla po neho. Pri každom stretnutí otec nosí maloletému figúrky vojakov, tanky, zbraň alebo putá. Zobral ho na film Ninja korytnačky, ktorý je vhodný pre deti od 13 rokov. Nepamätá si, že by otec synovi priniesol autíčko. Knižky mu priniesol. Nevie uviesť, či v jej negatívnom postoji k stretnutiam mimo územia Slovenska prevažuje ochota ísť, alebo strach ísť. Na priamu otázku súdu, či matka do Anglicka pôjde alebo nie, neodpovedala, čo súd hodnotil ako jej nesúhlas.

Na pojednávaní konanom 06.03.2015 sa matka maloletého nezúčastnila, ospravedlnila sa z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, ktorý jej neumožňuje účasť na súdnom pojednávaní, keďže je od 02.03. 015 práceneschopnou. Požiadala o odročenie pojednávania, na ktorom chce byť osobne prítomná. Nakoľko podľa priloženého potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystaveného MUDr. S. Ď., všeobecnou lekárkou 02.03.2015 zdravotný stav matky bez ohrozenia života neumožňuje účasť na súdnom pojednávaní, vzhľadom na zabezpečenú účasť otca dieťaťa, prekladateľa, právnych zástupcov aj súdnej znalkyne súd dopytom na ošetrojúcu lekárku dňa 03.03.2015 zistil, že zdravotný stav matky neumožňuje účasť na súdnom pojednávaní z dôvodu zhoršenej mobility spôsobenej akútnym ochorením, umožňuje však vykonanie pojednávania v domácom prostredí. Následne súd oznámil právnej zástupkyňi matky dňa 05.03.2015, že pokiaľ nedošlo k zlepšeniu matkinho zdravotného stavu, súd pojednávanie uskutoční priamo v mieste bydliska matky, čo jej zdravotný stav umožňuje. Na toto elektronické podanie reagovala uvedeného dňa právna zástupkyňa matky dieťaťa poukazujúc na to, že sú splnené všetky zákonné predpoklady odročenia pojednávania, keď jej klientka nesúhlasí s prejednaním veci bez jej prítomnosti. Rovnako matka nesúhlasila s uskutočnením pojednávania u nej doma z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu aj preto, že prostredie nebude zodpovedať miestu, akým je pojednávacia miestnosť, čím dôjde k zhoršeniu možnosti ostatných účastníkov realizovať ich práva a tiež možnosti jej právnej zástupkyne. Zároveň právna zástupkyňa matky vo svojom podaní uviedla 11 termínov v čase od 10.03.2015 do 21.05.2015, ktoré jej nevyhovujú z dôvodu kolízie s inými pojednávaniami. Súd právnej zástupkyňi matky 05.03. 2015 oznámil, že pojednávanie určené na 06.03.2015 neodročuje, pretože je možné napriek neúčasti matky ho vykonať. Prvoradá je záujem maloletého, ktorý je zastúpený kolíznym opatrovníkom. Matka nesúhlasila s vykonaním pojednávania bez jej prítomnosti, ani s vykonaním pojednávania v jej domácom prostredí, čo je možné podľa vyjadrenia jej ošetrojúcej lekárky aj v súlade s § 37 Spravovacieho poriadku. Výsluch znalkyne môže hodnotne vykonať právna zástupkyňa matky ako osoba znalá skutkového stavu veci aj práva. Matka mala možnosť predniesť svoje výhrady k spôsobu vykonania znaleckého dokazovania a k jeho záverom aj písomnou formou, čo v čase od doručenia znaleckého posudku do určenia termínu pojednávania a ani doteraz nevykonala. Rešpektujúc pracovnú vyťaženosť právnej zástupkyne matky by ďalší termín pojednávania nemohol byť určený skôr ako po 21.05.2015, čo je vzhľadom na charakter konania neprípustné. Následne súd pojednávanie určené na 06.03.2015 vykonal v prítomnosti otca maloletého, kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, právnej zástupkyne otca maloletého, právnej zástupkyne matky maloletého, prekladateľa aj súdnej znalkyne PhDr. Karin Štifellovej, bez prítomnosti matky dieťaťa. Súd toto pojednávanie odročil, aby mala matka možnosť osobne sa vyjadriť, na 24.03.2015. Na pojednávaní 24.03.2015 sa matka žiadnym spôsobom k záverom znaleckého dokazovania ani k pojednávaniu zo dňa 06.03.2015 (z ktorého mala k dispozícii úplný zvukový záznam) nevyjadřila, nespochybnila jeho priebeh.

Právna zástupkyňa otca dieťaťa uviedla, že otec nemá dobrý pocit z rozsahu výuky angličtiny v materskej škole, dieťa anglicky nekomunikuje. Videla, že otec sa snažil porozumieť synovi, komunikovali spolu

aj za pomoci posunkov. Dieťa vzhľadom na skutočnosť, že jeho otec je cudzinec, hovoriaci iným materinským jazykom, musí byť vychovávané bilingválne. Otec je ochotný hradiť náklady na súkromnú výuku angličtiny u maloletého dieťaťa v súdom uvádzanom rozsahu asi 96 eur. Otec starostlivosť o syna zvláda, dieťa negatívne neovplyvňuje, ale vzhľadom na vzdialenosť nemá možnosť rozvíjať svoj vzťah s ním bez zásahu matky počas dlhšej doby. Navrhla stretnutie otca so synom upraviť bez prítomnosti matky počas jesenných prázdnin každý nepárny rok od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do dňa predchádzajúceho bezprostredne začiatku vyučovania po prázdninách do 15.00 hod., cez Vianočné prázdniny každý nepárny rok od 02. 01. od 9.00 hod do dňa bezprostredne predchádzajúceho začiatku vyučovania po prázdninách do 15.00 hod., každý párný rok v čase od 25.12., od 9.00 hod do 02.01., do 17.00 hod, počas jarných prázdnin každý párný rok od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 17.00 hod. do soboty predchádzajúcej začiatku vyučovania do 17.00 hod., počas Veľkonočných prázdnin každý nepárny rok v čase od štvrtka od 9.00 hod. do utorka v nasledujúcom týždni do 15.00 hod. a každoročne počas letných prázdnin súvisle dva týždne. Ak matka nečerpá v lete celozávodnú dovolenku, tak od 15.07. od 9.00 hod. do 31.07. do 17.00 hod.. Nevznikli žiadne problémy ohľadom toho, že by dieťa nejakým spôsobom chcel premiestniť z miesta jeho bydliska. Otec dieťaťa je vo Veľkej Británii etablovaný, má tam svoje zamestnanie, vlastní tam nehnuteľnosti, má tam majetok. Nie je dôvod preto, aby odchádzal mimo tohto územia aj s maloletým, je to len ničím nepodložená obava matky. Otec mohol zabrániť zmene pobytu dieťaťa, ale prejavil dobrú vôľu, keď umožnil odcestovanie matke a dieťaťu z Veľkej Británie. Matka tam žila, videla prostredie otca, žilo tam aj dieťa. Otec dieťaťa nevie ani len kde maloletý býva, ako býva, nevidel nikdy tento priestor. Dieťa sa odovzdáva v hoteli a takisto sa tam aj dieťa preberá. Má zato, že matka sa snaží za každú cenu odstrihnúť otca od maloletého.

Právna zástupkyňa matky dieťaťa predniesla, že návrh otca nie je dôvodný, v niektorých častiach je petiit nevykonateľný. Otec doposiaľ nerešpektoval vykonateľné rozhodnutie súdu. Toho času, čo sa týka úpravy styku, je rešpektované, takýto rozsah stretávania je v podstate dostatočný. Maloletý od septembra 2015 začne navštevovať základnú školu, čomu treba prispôsobiť aj ďalšiu úpravu stretávania. S úpravou styku v Anglicku matka nesúhlasí, dostatočne spôsobom odprezentovala dôvody, pre ktoré ona sama nechce vycestovať do Anglicka a tiež dôvody, pre ktoré by cestovať do Anglicka nemalo dieťa. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že samé dieťa si nevie predstaviť vycestovať do Anglicka bez matky, ktorá predstavuje pre neho istotu a bezpečie. Dieťa nevie po anglicky, otcovi nerozumie. Dieťa je motivované otcom tým, že otec mu vždy prinesie nejaké prekvapenie, hračky. Otec nedokáže rešpektovať pokyny a usmernenia matky, týkajúce sa hračiek, filmov a pod.. Ak by dieťa cestovalo mimo územia Slovenskej republiky bez pocitu istoty a bezpečia, ktorý mu zabezpečuje, mohlo by sa to odzrkadliť na jeho psychickom stave. Ďalej je preukázané, že P. chce mať otca vo svojej blízkosti, ale na druhej strane má z neho strach. Dieťa reaguje pri prezentovaní toho, že má vycestovať mimo územia Slovenskej republiky plačom a uvádza, že do Anglicka nepôjde. Vzhľadom na aktuálny stav je teda predpoklad, že osobnostné, vekové predispozície dieťaťa neumožňujú, aby samotné vycestovalo mimo územia Slovenskej republiky. Otec počas priebehu tohto konania niekoľko krát účelovo zmenil svoje postoje a svoje stanoviská. Pokiaľ ide o uloženie povinnosti matke odovzdať cestovný pas dieťaťa, tento výrok je nevykonateľný. K povinnosti informovať otca matkou o maloleťom P. uviedla, že navrhovaný výrok je nevykonateľný a ak by súd rozhodol, prekročil by návrh účastníka. Uviedla tiež, že v podstate si matka túto povinnosť plní. K výučbe anglického jazyka u maloletého má matka pozitívny postoj, ale trvá na tom, aby všetky náklady s tým spojené uhradil otec dieťaťa. Navrhované zníženie výživného nie je dôvodné, je v možnostiach a schopnostiach otca, aby platil výživné. Navrhla, aby trovy konania vzniknuté so znaleckým dokazovaním znášal otec, ktorý má majetkové pomery lepšie ako matka.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa poukázal na právo otca na stretávanie sa s dieťaťom a potrebu jeho postupného rozširovania za účelom budovania vzájomného vzťahu. Rovnako je v záujme dieťaťa, aby spoznalo krajinu, v ktorej žije jeho otec. Zdôraznil potrebu jednotnej výchovy dieťaťa jeho rodičmi. Maloletý má veľmi silné citové väzby k obidvom rodičom, ktorí mu poskytujú nevyhnutný mužský aj ženský vzor správania. Je potreba, aby rodičia začali spolu komunikovať a zjednotili sa v dosiahnutí výchovného cieľa maloletého. Navrhol určiť výživné primerané veku, potrebám dieťaťa. Je nevyhnutné, aby sa dieťa vzdelávalo v anglickom jazyku, aby komunikovalo so svojim otcom, preto je potrebné uložiť takúto povinnosť. Rovnako je potrebné uloženie informačnej povinnosti, ako aj povinnosti oznámiť nemožnosť neuskutočnenia stretnutia otca a dieťaťa v lehote najmenej 48 hodín pred plánovaným stretnutím. Navrhol upraviť styk otca a dieťaťa na území Slovenskej republiky aj v zahraničí.

Z pripojeného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 9P/144/2012 je preukázané, že rozsudkom č. k. 9P/144/2012-37 z 30.01.2013, právoplatným 26.03.2013, bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletého P. K. do osobnej starostlivosti matky, zaviazaní sa otca platením výživného 300 eur mesačne od 01.10.2012, o zastupovaní a správe majetku dieťaťa obidvoma rodičmi. Zároveň bol vo výroku V. rozsudku upravený styk otca a dieťaťa na druhý víkend v kalendárnom mesiaci od piatka 18,00 hod. do piatka 20,00 hod. a v sobotu od 8,00 hod. do nedele 14,00 hod. tak, že noc zo soboty na nedeľu strávi otec s dieťaťom v J. Z., za prítomnosti matky od 20,00 hod. do 08,00 hod. nedele rána. Zároveň bola rodičom uložená povinnosť, pre prípad nemožnosti realizácie styku otca s dieťaťom z vážnych dôvodov, oznámiť si túto skutočnosť bezodkladne od vzniku prekážky, najneskôr do 24 hodín, kedy platí náhradný termín stretnutia tretí víkend v kalendárnom mesiaci.

Zo správy zamestnávateľa matky W. V. F., U..W.. J.. Q. súd zistil priemerný čistý mesačný príjem matky dieťaťa za obdobie od januára do októbra 2013 vrátane vo výške 542,54 eur zohľadniac, pričom čistá mzda za február 2013 bola navýšená o 303,37 eur, vyplývajúcich z ročného zúčtovania dane za daň z príjmu za rok 2012. Zo mzdy matky nie sú vykonávané, okrem zákonných, žiadne iné zrážky. Podľa potvrdenia tohto zamestnávateľa matka dosiahla za rok 2014 na pracovnej pozícii asistentka priemerný čistý mesačný príjem 545,94 eur, za január 2015 to bolo 572,87 eur.

Príjem otca dieťaťa v roku 2013 bol preukázaný z jeho výplatných pásov, napr. jeho mzda za obdobie augusta 2013 bola 3.460,58 libier brutto, netto mzda 2.497,66 libier. Z jeho mzdy boli vykonané len bežné zrážky. Za obdobie od januára do decembra 2013 vrátane bol čistý mesačný priemerný príjem otca dieťaťa 2.413,54 libier, čo prepočtom podľa kurzu 0,83215 ku dňu 16.01.2014 predstavuje 2.900,37 eur. Na pojednávaní dňa 06.03.2015 otec uviedol výšku svojho týždenného príjmu vo februári 2015 729 libier netto týždenne. Ide o tvrdenie, ktoré nebolo spochybnené kolíznym opatrovníkom ani právnu zástupkyňou matky, preto ho súd považuje za pravdivé a nesporné.

Z fotokópie správy PhDr. S. V. z 23.09.2013 súd zistil, že minulý týždeň tu bol otec, P. s ním spal 3 noci. Správanie dieťaťa podľa subjektívneho udania matky je striedavé, niekedy neposlúcha. Dňa 22.04.2013 maloletý pred psychologičkou uviedol, že ocino je niekedy zlý, niekedy dobrý. Zlý je vtedy, keď dieťaťu nechce niečo kúpiť, dobrý je vtedy, keď mu kúpi hračku. Dňa 09.12.2013 psychologička uviedla, že P. je hyperaktívne dieťa, ktoré potrebuje pravidlá, režim a systém, ktorý sa musí dodržiavať. Týmto spôsobom sa dá usmerňovať jeho správanie primeraným spôsobom a tieto pravidlá by mali dodržiavať obaja rodičia. V rámci sedení boli u maloletého pozorované agresívne prejavy (bitky, boje), hry mali deštruktívny charakter. Aj v kresbe boli zakomponované agresívne momenty - bitky, boje, ničenie. Z psychologického hľadiska nie je vhodné, aby maloletému boli prezentované bojové scény, lebo dieťa si osvojí agresívny spôsob správania. Dieťa pozerá rozprávky, filmy s bojovou tematikou, ktoré mu nosí otec a pozerá ich aj pri stretnutiach s otcom. Z tohto hľadiska nie je vhodné, aby bolo dieťa dlhobojšie v kontakte s otcom a psychologička úplne vylúčila možnosť, aby bolo dieťa v zahraničí s otcom dlhšiu dobu, počas ktorej by mala matka minimálnu možnosť správanie dieťaťa korigovať. Dieťa je emocionálne viazané na matku a dlhobojšie odlúčenie od nej, pobyt v cudzom prostredí a medzi cudzími ľuďmi by ohrozili pocit bezpečia dieťaťa, čo by sa negatívne odrazilo na jeho psychickom stave.

Matka predložila súdu aj potvrdenie detskej lekárky MUDr. G. S. zo 16.12.2013, podľa ktorého zo zdravotných dôvodov maloletému P. K. nedoporučuje vycestovanie do cudziny.

Zo znaleckého posudku č. 85/2014 znalkyne PhDr. S. Š. z odvetvia klinická psychológia detí a dospelých, ktorý bol vyhotovený ku dňu 16.10.2014, ako aj z jeho doplnenia výpovede tejto znalkyne na pojednávaní dňa 06.03.2015 je preukázané, že maloletý P. K. sa pri znaleckom šetrení v kontakte s otcom javil prirodzene, spočiatku s miernou neistotou. Samotná matka opisuje syna ako impulzívneho, sebavedomého, odvážneho, rýchlo sa nahnevá. Dieťa vyjadriло túžbu stretávať sa s otcom častejšie, aj keby bol radšej, aby sa mama a oco dali dokopy. Nevie si predstaviť ísť do Anglicka bez mamy, ktorá má málo peňazí. S otcom je na Slovensku niekoľko dní sám, čo je dobré, vadí mu, že sa nevedia dorozumieť. Do Anglicka moc nechce ísť, lebo by ho niekto ukradol, už tam bol. Správanie dieťaťa je energické, v popredí je oslabená sebakontrola, regulácia prostredníctvom rozumových zložiek funguje zle, v sociálnych kontaktoch sú prítomné nereálne postoje a očakávania, tendencia k pasivite a hľadaniu opory v niekom silnejšom. V teste rodinných vzťahov pozitívne city prevažne prichádzajúce i vychádzajúce obdržala matka, v nižšom zastúpení kamarát F. a otec. Matke aj otcovi boli v rovnakom počte pridelené negatívne výroky. Z obranných mechanizmov znalkyňa zaznamenala idealizáciu, ktorá

sa vyskytuje u emočne inhibovaných úzkostných detí s pocitmi viny. Osobnosť dieťaťa je psychosociálne nezrelá, ovplyvniteľná, závislá, vo vývine. Vyšetrením matky dieťaťa bola zistená tendencia vypovedať sociálne žiaducim spôsobom, nadmerné obavy a opatnosť, sociálna konvenčnosť, snaha získať obdiv, byť v strede pozornosti, sklon k egocentričnosti. Jej kresba postavy odráža citovú nezrelosť, závislé tendencie na okolí, predovšetkým na opačnom pohlaví, pocity obmedzovania, ťažkosti v komunikácii, neistotu. Kresba stromu poukazuje na vyžadovanie stabilných situácií, strach z reality, úzkosť a napätie v prežívaní. Správanie je rigidné, výrazne ovplyvniteľné, miestami teatrálné, s výskytom náladovosti a výbušnosti, so zameraním sa na seba a sklony ku disimulácii. Ide o osobnostne nezrelejšiu osobnosť so značnými adaptačnými ťažkosťami, vo vzťahu k okoliu sú obozretné až vzťahovačné tendencie. Vyšetrenie otca dieťaťa bolo vykonané v prítomnosti prekladateľky, ktorú znalkyňa upozornila na potrebu prekladu aj najmenších jazykových odtienkov. Vzhľadom na jazykovú bariéru však u neho na rozdiel od matky nemohli byť použité písomné dotazníkové metódy, ktoré sú používané štandardne (547 otázok), pretože sa vyžaduje osobná odpoveď respondenta, čo pri preklade môže byť problém. Dotazníkové metódy sú subjektívne, objektívne sú metódy projektívne, ktoré absolvovali obidvaja rodičia. U obidvoch rodičov znalkyňa zistila sklon ku disimulácii, patologické znaky osobnosti nezistila ani u jedného z nich. Otec nemá tendenciu skrývať tvrdenú agresivitu, verbalizoval, že je dominantný a direktívny. S priateľkou nežije v spoločnej domácnosti, budúci rok plánujú svadbu. Jeho ideálnou predstavou je, že syn s ním bude žiť v Londýne, ale reálne by bol po príchode na Slovensko rád, aby s dieťaťom nemusel byť na jednom mieste a aby dieťa za ním mohlo vycestovať štyri až päťkrát do roka do Anglicka. Subjektívny pocit otca je, že matka sa na neho hnevá a trestá ho cez dieťa. Svoj vzťah k synovi hodnotil ako dobrý, ale nie perfektný. Otcovi sa nepáči, že syn ho víta otázkou, či mu niečo priniesol, kúpil. Problém je v komunikácii, otec sa začal učiť slovenčinu. V Londýne by mu ponúkol pestrý program. Kresba postavy poukazuje na zameranie na seba, útlm v sociálnom kontakte, impulzivitu a možnosť agresívnych prejavov v správaní. Kresba stromu odráža introvertné a egocentrické nastavenie osobnosti, ťažkosti s prijímaním nových vecí. U otca je zistená schopnosť zabojovať, trvanie na oprávnených požiadavkách, zvýraznená snaha o kontrolu, riadenie situácie, direktívne správanie so snahou o manipuláciu okolia, zameranie sa na seba, ťažkosti objektívne sa pozerať na veci. Správanie je energické, aktívne, disciplinované s infantilnými prvkami, v prežívaní veľký afektívny náboj. V existenčných situáciách je možná explozivita. V emočne vyhrtených situáciách sa môže stať, že otec nezvláda svoje reakcie, môže dôjsť k agresívnemu správaniu. Nie je predpoklad, aby sa správal agresívne k dieťaťu bez prítomnosti matky. Agresiu máme všetci v sebe, pre niekoho je ňou zvýšenie hlasu, pre niekoho fyzická agresia. Agresiu vo vzťahu dvoch osôb nie je možné zistiť, treba ju odlišovať ako črtu osobnosti a ako agresivitu. Matka vo výpovedi uviedla, že syn bez nej k otcovi nepôjde, ona sa bojí, že otec jej dieťa už nevráti. Nebojí sa toho, že by mu ublížil, nikdy sa to doteraz nestalo. Obáva sa toho, že dieťa pôjde do krajiny otca a on ho nevráti. Ona so svojím pobytom v Anglicku nesúhlasí, čo by tam robila. Otec poukázal na zmiešanú farbu pleti dieťaťa, pre ktorú to bude mať v živote ťažké, takže nemôže byť dobré, ale výborné. Znalkyňa v závere znaleckého posudku aj svojej výpovede uviedla, že maloleté dieťa má k obidvom rodičom silne pozitívny citovo sýtený vzťah. Matka je pre neho najdôležitejším človekom a oporou, čo je umocnené tým, že žije s ňou v spoločnej domácnosti, dieťa dokáže reálne posúdiť aj jej negatíva. Otca vníma skôr autoritatívnejšie a dominantnejšie, miestami jeho hodnotenia na adresu otca vyznievajú ambivalentne, čo môže svedčiť o zmätku pri vnímaní jeho osoby, alebo o nestotožnení so svojím názorom, resp. že ho prebral od niekoho z okolia. Ku priamemu negatívnemu ovplyvňovaniu alebo manipulovaniu dieťaťa v zmysle jeho štvania voči druhému rodičovi pravdepodobne nedochádza. Maloletý automaticky preberá matkine postoje a vzor správania, je preto prípustné nevedomé ovplyvňovanie zo strany matky. Matka zaujme voči synovi zväčša typický materský postoj, ochraňujúci a úzkostnejší, je voči nemu benevolentnejšia. Aj citový vzťah otca k maloletému P. je výsostne pozitívny, emocionálne vrelý, alebo i racionálny. Otec od syna vyžaduje dodržiavanie určitých pravidiel v hraní. Výchovné štýly otca a matky by sa mohli navzájom dopĺňať, hoci doteraz ich výchova nie je celkom jednotná. Kontakt s otcom je v záujme maloletého dieťaťa, ktoré je síce emočne naviazané na svoju matku, ale nie tak, aby bez nej nedokázalo fungovať. Vo veku troch rokov dieťaťa by mala nastať jeho separácia od matky. Vo výsledkoch vyšetrenia osobnosti dieťaťa neboli zaznamenané úzkostné alebo iné neurotické formy správania, ktoré by bránili kontaktu s otcom bez matky. Je však vysoko pravdepodobné, že matka neúmyselne vedie syna k určitej závislosti na nej, aj tým, že dieťa počúva, ako sa matka v tomto smere vyjadruje a preberá jej názory. Ak sa matka viackrát vyjadrila, že syn bez nej nepôjde, čo potvrdila i u znalkyne, dieťa sa stotožnilo s jej postojom a v jeho veku nad ním nerozmyšľala, len ho potvrdzuje. Jazyková prekážka, ak sa niekto začne dieťaťu odborne venovať z hľadiska výučby jazyka, prekážkou nebude. Matka doteraz nevyužila všetky dostupné možnosti výuky angličtiny u syna, čo je zarážajúce, keďže vedela, že otec je Angličan, javí o dieťa od narodenia záujem a bude chcieť

v tomto jazyku komunikovať. Už od útleho veku syna mohla intenzívnejšie pracovať na osvojovaní a zdokonaľovaní sa dieťaťa v anglickom jazyku. Keby syna jazykovo podchytila už skôr, vyhla by sa jeho prístupu k učeniu cudzieho jazyka, keď aktuálne vypovedala, že synovi sa učiť nechce, že je to ťažké. Svoj prístup matka udáva ako aktívny, znalkyňa ho hodnotila len ako slabo priemerný. Z pohľadu matky sa javí ako slabá aj motivácia k výučbe cudzieho jazyka, matka k nej pristupuje ako ku povinnosti, nie k potrebe. Z psychologického hľadiska, vzhľadom na vek dieťaťa, nie je pravdepodobné, aby si samé vytvorilo adekvátny vzťah k otcovi bez významnej podpory matky. Ak bude matka synovi interpretovať túto skutočnosť objektívne v jeho prospech, dostatočne pozitívne ho zmotivuje, je predpoklad, že dieťa sa na pobyt u otca bude tešiť a adekvátne ho absolvuje. V podstatnej miere bude závisieť od matky, ako bude pristupovať pred synom k jeho pobytu s otcom mimo SR, ako svoje dieťa na takýto pobyt celkovo pripraví. Znalkyňa by preto kontakt syna s otcom mimo územia SR doporučovala v týždňovom intervale počas sviatkov alebo prázdnin niekoľkokrát do roka. Ak budú obaja rodičia súhlasiť, prvý pobyt v Londýne s matkou by mohol uľahčiť dieťaťu prechod na nový systém. Ak by dieťa trávilo počas dňa čas len so svojim otcom a nocovalo by v Londýne so svojou matkou, tento systém by bol vhodný na zabezpečenie dieťaťa, že je všetko v poriadku, o čom by ho mala presvedčiť najmä matka. Dieťa by malo pri sebe oboch rodičov a zároveň by trávilo čas s každým individuálne. Matka by si mala počas dňa vytvoriť svoj program, aby dieťa nenadobudlo dojem, že sa matka nudí, že tým trpí ona sama. Je dôležité, aby sa matka nestavala do pozície obeť, ale aby u dieťaťa podporila chuť a potrebu byť s otcom. Otázkou nie je to, či má mať dieťa kontakt s otcom v prítomnosti matky alebo bez nej, ale to, či sa bude pri otcovi cítiť bezpečne a isto, teda totožne ako s matkou. Ak to bude dieťa pociťovať, nebude mať problém adaptovať sa na nové prostredie, krajinu, nových ľudí, jazyk. Ak otec ponúkne synovi nové zaujímavé podnety, dieťa ani neprítomnosť matky nebude vnímať ako negatívum. Matka má v celku reálny náhľad na potreby a záujmy syna, hoci je zvýraznený subjektivistický pohľad na život a zvýraznené emocionálne angažovanie. Matka si nedostatočne uvedomuje, čo môže dostať ich syn od otca. Vyjadrením sa, čo bude ona v Londýne robiť, kým syn bude s otcom, skôr sledovala svoje individuálne potreby, ako potreby syna. Pri obavách z únosu syna je matka majetníčka, nakoľko na svoj strach nemala, ako aj sama uznala, opodstatnené argumenty. Úlohou matky je preto nespochybňovať význam role otca v živote ich syna, dôležitá je identifikácia sa chlapca s mužskou rolou. Otec má vcelku reálny náhľad na potreby a záujmy svojho syna, hoci v jeho osobnosti je zvýraznený subjektivistický pohľad na život. Otec dostatočne nerozumie prežívaniu dieťaťa, starostlivosť o ktoré vníma skôr vecnejšie cez pravidlá. Emočný rozmer vzťahu mu niekedy uniká. Vzhľadom k štruktúre jeho osobnosti nie je schopný takéhoto uhla pohľadu. Vedome svojmu synovi škodiť nechce. Počas pobytu syna v zahraničí pripúšťa prítomnosť matky. U maloletého P. znalkyňa zaznamenala tendencie k impulzívnemu až agresívnemu správaniu, čo môže súvisieť s genetickými faktormi, s podozrením na hyperkinetickú poruchu, s jeho výrazným afektívnym prežívaním, predovšetkým vnútorným napätím, ktoré je navonok prezentované agresiou. Do úvahy prichádza aj kopírovanie direktívneho správania sa otca, egocentrická mentalita. Maloletý P. je len čiastočne zodpovedný za prejavy svojej agresivity, na ktorú vplyvajú vnútorné i vonkajšie činitele. Na základe jednej kresby, ktorá je založená v spise, nemožno povedať, že dieťa je agresívne, alebo má agresívne tendencie. Musíme vychádzať z toho, že ide o chlapca, ktorý má v sebe viac agresivity, chlapci sú bojovnejší a predátori, táto kresba môže byť reakciou na to, že videl nejaký film, alebo mu otec rozprával o nejakých vojenských operáciách. Treba vidieť aj súvislosti, v ktorých bola kresba nakreslená. Nie je nič atypické, že deti vojakov, hasičov sa stotožňujú s týmito rolami a nemožno vyhodnotiť, že kresba je dôsledkom agresie zo strany otca. Pokiaľ ide o vhodnosť bojových hračiek, nie je vhodné tieto úplne eliminovať. V otázke agresivity je potrebné postupovať radšej otvorene. Ak to bude dieťaťu odopierané, bude si svoj boj kompenzovať iným spôsobom. Nie je vhodné, aby malo všetky hračky bojového charakteru, ale úplne ich vylúčiť netreba. Ak otec kúpi dieťaťu hračku, ktorá je z pohľadu matky nevhodná, mama by do toho nemala zasahovať, pokiaľ nejde o vec priamo ohrozujúcu život alebo zdravie dieťaťa. Aj dieťa má možnosť voľby, ktorú môžu rodičia ovplyvňovať. Otec je dostatočne inteligentný na zváženie svojho postupu, keď nechce dieťaťu škodiť. Je málo pravdepodobné, aby otec počas kontaktu s dieťaťom v rozsahu tri, štyri dni približne raz za tri mesiace ovplyvnil správanie dieťaťa hračkami a filmami s bojovou tematikou do tej miery, aby bolo jednoznačnou príčinou jeho agresívneho správania. Aj P. s hrdosťou v hlase rozprával, že otec je vojak. Kontakt dieťaťa s otcom v zahraničí počas doby jedného, dvoch týždňov by nebol v rozpore so záujmom dieťaťa, resp. nemal by byť dôvodom neumožnenia kontaktu otca so synom. Matka pri rozhovore o možnosti pobytu maloletého v Londýne hľadala argumenty, prečo kontakt v zahraničí neuskutočniť. Prihliadajúc na ranný školský vek dieťaťa a na to, že nemá negatívnu skúsenosť so svojim otcom, neexistuje prekážka, pre ktorú by dieťa nemohlo absolvovať so svojim otcom pobyt mimo územia Slovenska, a to aj bez prítomnosti matky. Ak by matka nechcela, aby dieťa pobyt absolvovalo a dávala to dieťaťu najavo, môže to na neho

pôsobiť traumatizujúco. Išlo by však o to, že matka nesleduje záujem dieťaťa, ale záujem svoj. Jedinou bariérou brániacou styku otca dieťaťa mimo územia Slovenka je bariéra jazyková, ktorá však nie je neprekonateľnou. Ak bude dieťa so svojim otcom tráviť čas, bude im spolu dobre, bude tam mať blízkeho človeka, jazykovú bariéru prekoná bez toho, aby to bolo traumatizujúce, pretože by išlo o dôsledok prirodzeného vývoja. dieťa už mohlo vedieť anglický jazyk trochu lepšie. Matka s ním v tomto jazyku mohla komunikovať od útleho detstva. Matka by v prvom rade mala pochopiť, že ide o záujem syna. Na začiatok by mal byť pobyt dieťaťa u otca v Londýne približne jeden týždeň alebo aj menej, môže to byť aj viackrát do roka. Pobyt v Londýne jedenkrát do roka by nemal efekt. Problémom môže byť, ak matka nebude dieťa na čas strávený s otcom v Londýne pripravovať. Bolo by vhodné, aby matka absolvovala pár sedení u klinického psychológa, porozprávala sa a prebrali by všetky alternatívy tak, aby zistila, že jej obava je zbytočná. Ak by záujem otca o dieťa nebol úprimný, doteraz by za maloletým necestoval, nedomáhal by sa úpravy styku. Bolo by vhodné, aby na prvé stretnutie oca s dieťaťom do cudziny matka vycestovala. Ak by maloletý absolvoval prvý pobyt u otca ešte počas letných prázdnin, išlo by o pozitívny stres, ktorý by nemal negatívne ovplyvniť ďalšiu novú skutočnosť, ktorou je nástup maloletého od 01.09.2015 na povinnú školskú dochádzku. Problémom nie je ani absolvovanie prvého pobytu dieťaťa u otca koncom decembra po začiatku školského roka. Nevyhnutná prítomnosť matky je do troch rokov veku dieťaťa. Ohľadom úhrady nákladov spojených s pobytom matky dieťaťa v Londýne otec nenechal postoj, ale menil alternatívu. Najskôr ponúkol matke ubytovanie v jednom zo svojich domov a keď s tým matka nesúhlasila, prišla ďalšia alternatíva v podobe úhrady nákladov na adaptačný pobyt v Londýne v hoteli alebo penzióne. Matka je vo vzťahu k dieťaťu úzkostlivá, čo nevedome prenáša na dieťa, ktoré sa ju potom bojí nechať samú. Maloletý P. v prípade pobytu u otca neupadne do úzkosti, ale naopak, ide o dieťa priebojnejšieho typu, ktoré vie, že ho matka miluje. Ak by mu matka príliš často telefonovala, tak by ho zneisťovala. Netreba však brániť častejším telefonátom, ak sa ich bude dožadovať dieťa. Je potrebné, aby dieťa pripravovala na pobyt vetami typu „Tatino Ťa ľúbi, s tatinom ti bude dobre. ja to tu zvládnem, urobím si svoj program, bude mi smutno, ale ty si statočný aj ja som statočná a zvládneme to“. Otázka, či otec matke dieťa vráti je hypotetická. Neexistuje vyšetrenie, ktoré by mohlo objektivizovať úmysel rodiča dieťa uniesť, nedá sa to zistiť ani z osobnosti otca. Súkromná výuka angličtiny je dobrou alternatívnou k pracovnej vyťaženosťi, matku dieťa nerešpektuje, cudziu osobu by rešpektovalo viac. Obe strany by mali robiť kroky smerujúce k vzájomnej komunikácii, otec vo vzťahu ku komunikácii v slovenčine, dieťa prostredníctvom matky ku komunikácii smerom k angličtine. Negatívny postoj matky v prípade pobytu dieťaťa u otca za jej prítomnosti by viedol u dieťaťa k zmätenosti, nevedelo by, čo je dobré, čo nie. Ak by sa dieťa zo stretnutia s otcom vrátilo nadšené a matka mu dala najavo, že ona sama trávila čas nevhodne, bublina u dieťaťa spľasne a môže sa stať, že ráno nebude chcieť ísť k otcovi, lebo bude mať výčitky svedomia a pocity viny, že sa jeho mama nudí, lebo on je s otcom. Nestačí ani pasívny postoj matky (ja ti nebránim, choď k otcovi). Keďže matka trávi väčšinu času s dieťaťom, mala by to byť ona, kto by sa mal prispôbiť. Ak pocit matky z nerešpektovania jej osoby vychádza z toho, že otec pri výchove dieťaťa neplní jej predstavy, je potrebné zjednotenie výchovy rodičov, k čomu slúžia podporné a výchovné vedenia. Základom výchovy je jednota základných a zásadných princípov. Odlišné názory v bežných veciach sú vecou kompromisov. Ak by bolo dieťa naozaj negatívne ovplyvňované matkou, pri stretnutí s otcom plakalo, chcelo sa rozprávať s matkou, prvoradá je záujem dieťaťa a tým je, aby bolo v kontakte so svojim otcom. Ak by bol kontakt obmedzený, vyhovel by sa matke, nie dieťaťu. Ak bude dieťaťu so svojim otcom dobre, pôjde k nemu napriek pocitom viny. Ak nebude dochádzať ku kontaktu otca a dieťaťa v priebehu jedného až dvoch rokov, dieťa v staršom školskom veku už kontakt nadväzuje ťažšie. Maloletý P. je dieťaťom, ktoré nemá s adaptáciou problém, je priebojnejšie, výhodou je aj jeho nízky vek.

Podľa čl. 1 ods. 1 písm. b/ Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Podľa čl. 8 ods. 1, 2 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Podľa čl. 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

Podľa čl. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 posledná veta Zákona o rodine rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 36 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 81 ods. 1 po čiarku Občianskeho súdneho poriadku aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých.

Podľa § 163 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Po zistení právomoci slovenského súdu na konanie (danej miestom obvyklého pobytu maloletého dieťaťa v čase začatia konania) a potreby aplikácie slovenského hmotného práva vyššie uvedeného súd podanému návrhu vyhovel sčasti. Vzhľadom na opísaný priebeh stretnutí otca a dieťaťa súd konštatuje, že rodičia rozsudok tunajšieho okresného súdu č. k. 9P/144/2012-37 z 30.01.2013, právoplatný 26.03.2013, v časti úpravy styku začali rešpektovať len nedávno, po začatí tohto súdneho konania. Aj napriek súdnemu rozhodnutiu otec so synom trávil 4 noci bez prítomnosti matky, hoci v hoteli v mieste bydliska matky a dieťaťa, teda v J.. Z.. Otec a dieťa sa poznajú a matka netvrdila, že takéto stretnutia dieťaťu škodia. Nebol preto legitímny dôvod, aby súd nevyhovel návrhu v časti rozšírenia styku otca a dieťaťa. Súd rozšíril styk otca a maloletého P. jednak na území Slovenskej republiky, jednak za hranice Slovenska. Pokiaľ ide o rozšírenie styku na územie celého Slovenska, teda mimo J.. Z., súd udáva, že od posledného rozhodnutia o úprave styku je dieťa o jeden a pol roka staršie a má právo, rovnako ako otec, tráviť spoločný čas podľa spoločných predstáv, poznávajúc krajinu, v ktorej dieťa žije. To pomôže aj otcovi dieťaťa lepšie sa vcítiť do mentality svojho syna, spoznať jeho kultúrne a sociálne prostredie a v súlade s ním rešpektovať správanie a zvyklosti dieťaťa. Obidvaja rodičia sa snažili o to, aby si na svojho otca zvyklo, nad rámec súdneho rozhodnutia otec so synom trávil počas stretnutí dlhší čas bez prítomnosti matky vrátane nocľahu, takže dieťa takýmto rozšírením styku s otcom nebude vystavené neprímernej zmene. Otec sa vie o dieťa postarať, napriek jazykovej bariére vie zabezpečiť ubytovanie, jedlo a vyplniť voľný čas programom. Výhrady matky týkajúce sa nesprávneho vedenia dieťaťa otcom nie sú dôvodné. Ak dieťa pozerá rozprávku a otec vedľa neho spí, rovnako sa v domácnosti matky môže stať, že matka sa venuje aj inej činnosti, či už domácim prácam alebo relaxu a dieťa sleduje rozprávku. Vhodnosť televíznych programov, ktoré maloletý sleduje a hračiek zakupovaných otcom je len a len vecou dohody rodičov, čo potvrdili aj znalecké zistenia. Bez vzájomnej komunikácie, ale najmä akceptácie role druhého rodiča, jeho osobných daností a individuality zabezpečiť jednotu vo výchove medzi rodičmi možné nie je. Matka na otázku súdu, či svoje predstavy o výchove dieťaťa oznámila jeho otcovi, neodpovedala kladne. Rodičia sa v prvom rade musia dohodnúť na štýle výchovy dieťaťa a napriek narušenému vzťahu sa musia naučiť komunikovať o všetkých záležitostiach, týkajúcich sa syna, ktorého spoločne priviedli na svet. Rodičia sa musia spolu rozprávať o ďalšom smerovaní výchovy a vzdelania dieťaťa, jeho vzdelávaní, spôsobe a forme, akou trávi voľný čas, o zdravotnom stave, spôsobe liečby atď. a ak nedospejú k zhodnému riešeniu, neostáva iné než sa obrátiť na súd. Matka otca do riešenia týchto otázok celkom nezapojila, napr. bol úplne bol vynechaný z konzultácií u psychologičky. To, či by sa otec týchto terapií, vzhľadom na vzdialenosť miesta jeho bydliska, jeho pracovnú vyťaženosť a jazykovú bariéru (ktorú je možné odstrániť tlmočením) zúčastnil, je už vecou jeho rozhodnutia. Nebola mu však daná ani táto možnosť. Znaleckým dokazovaním je zistená malá pravdepodobnosť, aby otec počas kontaktu s dieťaťom v rozsahu tri, štyri dni približne raz za tri mesiace ovplyvnil správanie dieťaťa hračkami a filmami s bojovou tematikou do tej miery, aby bolo jednoznačnou príčinou jeho agresívneho správania, keď znalkyňa u maloletého P. zaznamenala tendencie k impulzívnemu až agresívnemu správaniu, na ktoré vplyvajú vnútorné i vonkajšie činitele. Súd podotýka, že z hľadiska agresívneho správania dieťaťa je na zvážení, či je pre dieťa vhodným športom hokej, prirodzene vyžadujúci istú dávku bojovnosti a agresivity, o čom sa musia poradiť obidvaja rodičia s odborníkom. Po zvážení týchto skutočností súd upravil styk otca a dieťaťa na území Slovenskej republiky bez prítomnosti matky dieťaťa každý druhý týždeň mesiaca od piatku 17.00 hod. do nedele 15.00 hod., čo zodpovedá faktickej podobe doteraz realizovaných stretnutí. Ďalej súd rozšíril stretnutia otca so synom aj na čas jarných prázdnin od soboty 08.00 hod. predchádzajúcej ich začiatku do nasledujúcej soboty 18.00 hod., a to v záujme rovnosti rodičov každý páry rok, lebo nepáry rok bude dieťa tráviť tento čas s matkou. Na tieto stretnutia otec dieťaťa jeho platný cestovný doklad nepotrebuje, v tejto časti bol návrh zamietnutý. Pod materiálnou prípravou na stretnutie, ktorú je povinná vykonať matka, treba rozumieť nielen napr. odovzdanie odevu, obutia, obľúbenej hračky, ale aj odovzdanie liekov, preukazu zdravotného poistenia. Súd čiastočne vyhovel aj návrhu na rozšírenie stretávania otca dieťaťa

v krajine aktuálneho bydliska otca dieťaťa, Veľkej Británii. Navrhovaný rozsah týchto stretnutí bez prítomnosti matky je vzhľadom na dobu, ktorú doteraz maloletý P. strávil so svojim otcom, v počiatkoch v prítomnosti matky a v meste svojho bydliska, neprimeraný, zvažujúc najlepší záujem dieťaťa. Preto súd upravil tieto stretnutia na jeden týždeň letných prázdnin a počas na vyššie vymedzený čas zimných prázdnin tak, aby maloletý jeden rok trávil Vianoce s otcom, druhý s matkou a tak, aby maloletý privítal nový rok s rodičom, s ktorým nebude počas Vianoc. Nakoľko maloletý absolvuje tieto stretnutia bez prítomnosti matky, ktorá ho na ne nedostatočne pripravuje, súd zvolil 2 pobyty ročne dieťaťa u otca s tým, že postupne môže byť, v súlade s vývojom dieťaťa, tento čas rozširovaný. Nie je dôvod, aby dieťa vhodným spôsobom nezačalo spoznávať kultúrne a sociálne prostredie svojho otca návštevami krajiny, v ktorej otec býva. Tvrdenia právnej zástupkyne matky o tom, že znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že dieťa si nevie predstaviť vycestovať do Anglicka bez matky, ktorá predstavuje pre neho istotu a bezpečie, sú vyhodnotené bez zachovania kontextu znaleckému posudku. Nie je spochybnené, že matka dáva dieťaťu pocit istoty a bezpečia, ale pobytom u otca mu, za aktívneho pozitívneho prístupu matky, názory ktorej maloletý preberá, nebudú odobraté. U znalkyne maloletý uviedol, že si nevie predstaviť ísť do Anglicka bez mamy, no poukázal na to, že mama má málo peňazí. Do Anglicka moc nechce ísť, lebo by ho niekto ukradol, už tam bol. Samotná matka vo výpovedi potvrdila, že možnosť ukradnutia dieťaťa synovi predostrela ona, aj keď v súvislosti s jeho stratením sa v obchode. Zo záverov znaleckého dokazovania jednoznačne vyplýva, že jeho vycestovanie bez matky by sa mohlo negatívne odraziť na jeho psychike jedine v prípade nespôlpráce matky, ktorá by mala maloletého pozitívne stimulovať, zdieľať jeho nadšenie z času stráveného s otcom, nevyvolávať v dieťati zmätok. Posledná reakcia dieťaťa na stretnutí s otcom (plač, domáhanie sa rozhovoru s matkou) nasvedčujú tomu, že dieťa bolo vtiahnuté do vzťahového problému jeho rodičov, cíti matkinu úzkosť a chce sa správať pre ňu žiaducim spôsobom, ako to charakterizovala už v čase vyhotovenia znaleckého posudku znalkyňa. Obrana právnej zástupkyne matky spočívajúca v tvrdení, že P. chce mať otca vo svojej blízkosti, ale na druhej strane má z neho strach je nepodložená tak, ako je nepodložené tvrdenie o tom, že dieťa reaguje pri prezentovaní toho, že má vycestovať mimo územia Slovenskej republiky plačom. U znalkyne sa dieťa správalo prirodzene, neplakalo, komunikovalo. Ak od znaleckého šetrenia v decembri 2014 došlo v tomto smere k zmene, nepramení z vývoja maloletého P.. Súd, znalkyňa aj kolízny opatrovník sa snažili viesť matku k tomu, aby uľahčila dieťaťu prvý pobyt v Anglicku svojou prítomnosťou. Matka nebola ochotná za žiadnych podmienok na túto alternatívu pristúpiť. Najskôr svoj postoj zdôvodňovala nedostatkom financií, po ponuke otca na financovanie všetkých nákladov jej prvého pobytu vo Veľkej Británii, resp. nákladov na prvé dve spiatkové cesty v prípade jej ochoty dieťa do Londýna priviesť a odviesť odôvodnila svoj postoj strachom. Súd len podotýka, že v súčasnom období aj vzhľadom na zavedenie leteckej linky nízkorozpočtovej spoločnosti z Popradu, teda z tesnej blízkosti bydliska matky, do Londýna a pri poznaní presného dátumu odletu, resp. príletu, je možná rezervácia leteniek s dostatočným časovým predstihom za prijateľné ceny a rovnako je možné zabezpečenie dovolenky v zamestnaní. Ak matka odôvodňovala svoju neúčast' na stretnutiach dieťaťa s otcom v Londýne strachom, tento prezentovala v dvoch rovinách. Prvou je strach z únosu dieťaťa otcom. Súd pripomína, že matka sa vystavila riziku týchto problémov v čase, keď sa rozhodla mať dieťa s cudzím štátnym príslušníkom, neskôr keď sa rozhodla pre súhlasné vyhlásenie otcovstva tohto muža. Otec nemá len rodičovské povinnosti, ale aj rodičovské práva v plnom rozsahu tak, ako ich má matka. Otec má právo oboznámiť maloletého nielen s miestom jeho terajšieho bydliska, ale aj s krajinou, z ktorej otec pochádza (Nigéria), dieťa má právo poznať bydlisko otca aj krajinu, z ktorej pochádza. Pre úplnosť súd uvádza, že pre vycestovanie maloletého do Nigérie by otec musel mať písomný súhlas matky. Nemožno tiež opomenúť, že ak by otec chcel realizovať únos maloletého dieťaťa, mohol a môže tak urobiť počas ktoréhokoľvek pobytu v Slovenskej republike, ktorý bol realizovaný bez prítomnosti matky. V krajinách Schengenského priestoru pri preprave autom nie sú v drvivej väčšine prípadov na hraničných priechodoch vykonávané žiadne kontroly, takže otec by s maloletým mohol opustiť územie Slovenska tak, aby sa to matka dozvedela až neskôr. Istota, že nedôjde k zneužitiu rodičovských práv týmto spôsobom nie je daná nikdy, ani medzi rodičmi slovenského pôvodu žijúcimi na území Slovenskej republiky. V tejto súvislosti súd poukazuje na čerstvo medializovaný prípad slovenského otca, ktorý po nezhodách s matkou vycestoval spolu s ich dvoma maloletými deťmi do Južnej Ameriky, kde bol ich pobyt vypátraný po štyroch rokoch. Tým chce súd ilustrovať, že v súdenom prípade otec dieťaťa nie je o nič viac rizikovým partnerom v porovnaní s ostatnými mužmi, naopak bol podrobený psychologickému skúmaniu, podľa záverov ktorého otec takýmito črtami nedisponuje. Druhou obavou vyslovenou matkou bola obava z fyzického napadnutia jej osoby otcom aj obava o bezpečnosť dieťaťa. K maloletému sa otec nesprával agresívne nikdy, čo sporné nebolo. Z troch incidentov, ktoré matka hodnotila ako fyzické napadnutia jej osoby, v jednom prípade došlo k zdvihnutiu ruky, v druhom v bránení k odchode z bytu telom otca dieťaťa,

rovnako v treťom prípade. Vždy to bolo, čo nebolo sporné, po predchádzajúcom konflikte. Znaleckým skúmaním boli u otca zistené veľký afektívny náboj v prežívaní a možnosť agresívnych prejavov, v správaní črty agresie, ktorými disponuje každý jedinec, nie črty agresivity. V emočne vyhrotených situáciách sa môže stať, že otec nezvláda svoje reakcie, môže dôjsť k agresívnemu správaniu. Nie je predpoklad, aby sa správal agresívne k dieťaťu bez prítomnosti matky. Matka mala s otcom dieťaťa citový vzťah, pobudla v jeho domácnosti opakovane obdobia trvajúce jeden - tri týždne. Musela preto zistiť jeho dominanciu, impulzivitu, energickosť, ťažkosti s prijímaním nových vecí, trvanie na oprávnených požiadavkách, snahu o kontrolu, riadenie situácie, direktívne správanie, napriek tomu ho zvolila za otca svojho dieťaťa nielen biologického, ale aj právneho. Ako uvádza súdna znalkyňa, prvý pobyt v Londýne s matkou by mohol uľahčiť dieťaťu prechod na nový systém. Ak by dieťa trávilo počas dňa čas len so svojím otcom a nocovalo so svojou matkou, tento systém by bol vhodný na zabezpečenie dieťaťa, že je všetko v poriadku, o čom by ho mala presvedčiť najmä matka. Matka by si mala počas dňa vytvoriť svoj program, aby dieťa nenadobudlo dojem, že sa matka nudí, že tým trpí ona sama. Matka však pri rozhovore o možnosti pobytu maloletého v Londýne hľadala argumenty, prečo kontakt v zahraničí neuskutočniť. Ak by matka nechcela, aby dieťa pobyt absolvovalo a dávala to dieťaťu najavo, môže to na neho pôsobiť traumatizujúco. Išlo by však o to, že matka nesleduje záujem dieťaťa, ale záujem svoj. Nakoľko je však prvoradý záujem maloletého P., ktorý je v rannom školskom veku, na to, že nemá negatívnu skúsenosť so svojím otcom, neexistuje prekážka, pre ktorú by dieťa nemohlo absolvovať so svojím otcom pobyt mimo územia Slovenska, a to aj bez prítomnosti matky. Zdravotný dôvod podľa predloženého potvrdenia lekárnky MUDr. S. z r. 2013 bol odstránený operáciou. Maloletý P. je dieťaťom, ktoré nemá s adaptáciou problém, je pribojnejšie. Jazyková bariéra môže byť progresívnejšie odstránená práve pobytom dieťaťa v anglofónnom prostredí. Ak otec ponúkne synovi nové zaujímavé podnety, dieťa neprítomnosť matky nebude vnímať ako negatívum. Súd matke uložil povinnosť pripraviť dieťa na styk s otcom riadne materiálne aj po psychickej stránke, pričom v prípade styku vo Veľkej Británii uložil matke povinnosť dieťaťu uložiť platný cestovný doklad a preukaz poistenca. Keďže dieťa má vystavený cestovný pas, čo nebolo sporným, v časti uloženia povinnosti matke zabezpečiť vystavenie cestovného dokladu dieťaťa bol návrh zamietnutý. Zároveň súd uložil rodičom nielen povinnosť oznámiť si vopred, najneskôr do 24 hodín od vzniku prekážky skutočnosť, že nie je možné realizovať styk otca a dieťaťa z vážnych dôvodov. Súd zdôrazňuje slovo vážny, keďže aj pri ochorení treba zvážiť, či jeho intenzita zabraňuje realizácii styku otca a dieťaťa. Vzhľadom na tvrdenie matky, že otec dieťa neodovzdáva po ukončení stretnutí včas, mešká aj hodinu a neberie telefón, z dôvodu zachovania istoty súd uložil rodičom povinnosť oznámiť si meškanie s odovzdaním maloletého dieťaťa z dôvodu časového zdržania, a to bezodkladne, najneskôr do 10 minút od získania vedomosti o tom, že budú meškať. Aj uloženie tejto povinnosti je príspevkom štátu ku korekcii narušených vzťahov rodičov. Povinnosť poskytnúť náhradný termín na stretnutie s dieťaťom súd matke neuložil, pretože poskytnutie náhradného termínu by muselo zodpovedať časovým a pracovným možnostiam obidvoch rodičov, čo vyžaduje ich dohodu. Ak by súd uložil takúto povinnosť matke, táto by bola naplnená určením náhradného termínu podľa kritérií zohľadnených matkou, a to možno aj na čas, ktorý by otcovi dieťaťa nevyhovoval. Rodičia ani doteraz nerealizovali v súdom upravenom rozsahu stretnutie otca a dieťaťa v náhradnom, súdom určenom termíne. Ako miesto odovzdania a prevzatia dieťaťa bolo v súlade s doterajším stavom určené hotelové zariadenie, označené v enunciate tohto rozsudku. Súd musí zdôrazniť aj ustanovenie § 25 ods. 4 Zákona o rodine, v zmysle ktorého ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Súd návrh v časti uloženia povinnosti matke zabezpečiť vystavenie riadneho cestovného dokladu pre maloletého zamietol, keďže jej tvrdením, otcom dieťaťa nespochybným je zistené, že dieťa platným cestovným dokladom disponuje.

Súd uložil matke povinnosť zabezpečiť výučbu anglického jazyka pre maloletého v rozsahu dvoch vyučovacích hodín týždenne (jedna vyučovacia hodina je v rozsahu 45 minút), a to v čase školského roka, teda od 01.09. príslušného kalendárneho roka do 30.06. nasledujúceho kalendárneho roka. Súd do výroku neuviedol, že výučba bude prebiehať v domácom prostredí maloletého, pretože dieťa sa môže s lektorom stretnúť napr. aj v cukrárni alebo na detskom ihrisku, kde bude výučba zabezpečená názorne. Medzi otcom a matkou bolo nesporné, že ide o výučbu individuálnu, mimo kolektív ostatných detí. Za týmto účelom zároveň súd zaviazal otca platením výživného vyššieho o čiastku 120 eur. Náklady na štúdium sú totiž súčasťou plnenia vyživovacej povinnosti. Otec osobne aj cestou právnej zástupkyne prezentoval svoj záujem a ochotu platiť výdavky spojené s výučbou anglického jazyka

maloletému dieťaťu. Matka uviedla, čo otec nespochybnil, že jedna platba za súkromnú hodinu výučby angličtiny je v regióne bydliska dieťaťa 12 eur, čo pri dvoch vyučovacích hodinách týždenne predstavuje 24 eur a pri štyroch týždňoch v mesiaci 96 eur. Keďže ide len o ceny orientačné, súd určil príspevok otca čiastkou 120 eur mesačne, čo postačí aj v prípade financovania odmeny za jednu hodinu výučby vo výške 15 eur. Pokiaľ matka zjedná nižšiu hodinovú odmenu za výučbu angličtiny, prevyšujúca časť bude slúžiť na nákup potrebných pomôcok, pokiaľ bude odmena zjednaná v sume vyššej ako 15 eur za vyučovaciu hodinu, rozdiel doplatí matka, ktorá doposiaľ napriek vedomosti o tom, že otcom jej dieťaťa je cudzinec, ktorý má od jeho narodenia záujem o vzájomné stretnutia, výučbu cudzieho jazyka nezabezpečila dostatočným spôsobom. Inak povedané, ak by dieťa malo zabezpečenú výuku anglického jazyka od svojho narodenia primeraným spôsobom, v jeho terajšom veku (6 rokov) by základy anglického jazyka používalo na bežnej komunikačnej úrovni plynule tak, ako je to u iných detí pochádzajúcich z dvojjazyčných vzťahov ich rodičov. Zvýšenie výživného súd viazal na mesiac nasledujúci po právoplatnosti tohto rozsudku, keďže aj výučba angličtiny má byť matkou zabezpečené prvýkrát najneskôr v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku. Vychádzajúc zo skutočností, že rozsudok bol vyhlásený 24.03.2015 a lehota na jeho zhotovenie bola predĺžená do 14.04.2015, pripočítajúc lehotu potrebnú na nadobudnutie právoplatnosti rozsudku, má matka dostatočný časový priestor, aby vedela zabezpečiť vhodného lektora pre výučbu angličtiny maloletého P.. Návrhy rodičov, aby sa na výbere učiteľa podieľal otec a aby súd zaviazal otca platením nákladov na vyučovanie anglického jazyka priamo učiteľovi súd nemohol akceptovať, lebo táto tretia osoba by musela byť účastníkom konania a aj tento nárok je plnením vyživovacej povinnosti, nie osobitným nárokom, o ktorom by bolo treba rozhodovať samostatne. Nakoľko je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, nemohol súd pri rozhodovaní o výživnom zohľadniť nástup maloletého na povinnú školskú dochádzku, ku ktorému by malo dôjsť od 02.09.2015. Dôvodom je aj to, že po rozhodnutí súdu môžu nastať nepredvídateľné okolnosti, pre ktoré na povinnú školskú dochádzku nenastúpi. Dôvod pre zníženie výživného súd nezistil, preto zamietol návrh otca aj v tejto časti. Ako poukázala matka, už v čase rozhodovania o poslednej úprave výkonu rodičovských práv a povinností bolo prihliadané aj na to, že otec sa má s maloletým dieťaťom stretávať druhý víkend kalendárneho mesiaca, s čím sú spojené výdavky. K inej podstatnej zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom nedošlo u dieťaťa ani u jeho otca. Dieťa stále navštevuje materskú školu, otec má majetkové, osobné a zárobkové pomery rovnaké ako boli zistené v konaní tunajšieho okresného súdu sp. zn. 9P/144/2012. Plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu je prioritným a má prednosť pred sporením financií dieťaťu aj pred zasielaním výživného otcovi otca dieťaťa (starému otcovi P.), ale najmä jeho širšiemu príbuzenstvu do Nigérie. Obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len voči maloletému P., matka má príjem zo zamestnania, neinvestovala nevhodne finančné prostriedky, nemá žiadne vyššie finančné záväzky, ale ani nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty. U dieťaťa sú bežné výdavky na výživu (ošatenie, obutie, strava, bývanie, hygienické potreby, návšteva MŠ) zvýšené tým, že dieťa sa vo voľnom čase venuje hokeju, o čom otec dieťaťa vie a s čím súhlasil. Tvrdenie o tom, že výživné nie je používané na úhradu nákladov na výživu syna nebolo preukázané.

Vzhľadom na potrebu zachovania pravidelnosti plnenia informačnej povinnosti súd návrhu v tejto časti vyhovel. Matka za celú dobu súdneho konania nepredložila relevantné dôkazy preukazujúce plnenie tejto povinnosti. Preto bola zaviazaná, aby elektronickou formou informovať otca dieťaťa 1-krát mesačne o základných náležitostiach, týkajúcich sa osoby dieťaťa, jeho prosperovania, zdravotného stavu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine má rodič, ktorému maloleté dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, právo na pravidelné informovanie sa o dieťati. K obrane právnej zástupkyne matky o nevykonateľnosti navrhovaného výroku a o prekročení návrhu v tejto časti súd zdôrazňuje, že ide o konanie nesporné. Zrejme len nedopatrením uniklo pozornosti právnej zástupkyne matky, že takéto konanie súd môže začať aj bez návrhu a v prípade jeho podania súd ním viazaný nie je, preto ho nemôže prekročiť.

Napokon súd podľa § 37 Zákona o rodine uložil výchovné opatrenie v podobe povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, a to maloletému P. aj jeho matke. Potreba takéhoto postupu vyplynula z poznatkov zistených výsluchom rodičov a znaleckým dokazovaním. Matka síce tvrdila, že maloletého pripravuje na stretnutia s otcom, ale nerobí to v dostatočnom rozsahu. Ako vyplynulo z výsluchu znalkyne, otázky na dieťa prečo nechce ísť do Londýna, čo sa mu nepáči, že tam bude na prázdninách, bude chodiť s otcom na výlety nie sú motivujúce, povzbudzujúce tak, ako sú napr. povzbudenia typu tatino ťa ľúbi, bude mi smutno, ale zvládneme to. Nariadenie psychologického poradenstva u maloletého P. je potrebné z dôvodu jeho zodpovednej, citlivej, ale

objektívnej prípravy na stretnutie s otcom v cudzine bez prítomnosti matky. Ako súd vymedzil vo výroku rozsudku (čo je postup uvádzaný v odbornej literatúre - Pavelková, B.: Zákon o rodine - komentár, str. 215), cieľom výchovného opatrenia uloženého matke je predovšetkým naučiť matku akceptovať úlohu otca vo výchove maloletého dieťaťa a zlepšiť jej komunikáciu s otcom. Aj keď bol otec ochotný podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Slovensku, za účasti tlmočníka, nie je to otec, kto neakceptuje rolu matky vo výchove dieťaťa a kto odmieta komunikáciu (posledným príkladom je jeho písomný návrh dohody, na ktorý matka ani stručne neodpovedala, čo odôvodnila pracovnou vyťaženosťou a absolvovaním lekárskeho vyšetrenia, ktoré však ako dôvody pre aspoň poďakovanie, alebo jednoslovné odmietnutie, alebo akceptáciu neobstoja). Postupom času však zapojenie otca do psychologického poradenstva, ak to bude v záujme maloletého syna, vylúčené nie je a nie je na to ani potrebné direktívne rozhodnutie. Opatrenie bude realizované za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku a podľa jeho záverov súd rozhodne o ďalšom postupe (predĺžení jeho trvania, uložení iného výchovného opatrenia a pod.). Termín poradenských pohovorov si matka dohodne individuálne podľa jej možností.

O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, o náhrade trov konania štátu podľa § 148 Občianskeho súdneho poriadku (trovy spojené s tým, že otec dieťaťa konal v jazyku, ktorému rozumie, trovy znaleckého dokazovania) súd rozhodne samostatne vzhľadom na potrebu ich ustálenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Žiline v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoja, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.